

THEATRO VAGAMUNDOS

VANDRÁCI
NA OSTROVĚ LIDOJEDŮ
ŘEVAJ LIŠKA BERNARD

nastole

Theatro vagamundos

Vandráci na ostrově lidojedů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.cz

Pavel Liška, Jan Révai, Hynek Bernard

Theatro vagamundos – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

**THEATRO
VAGAMUNDOS**

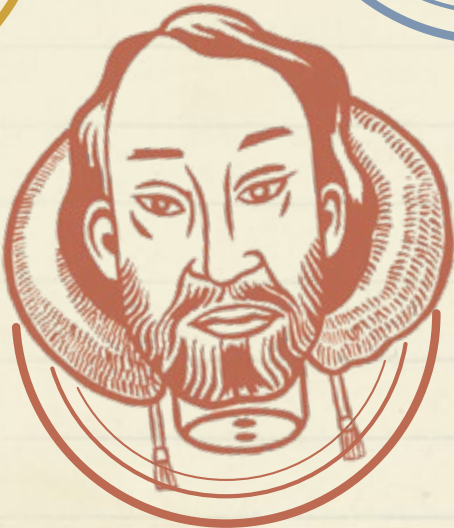

THEATRO
VAGAMUNDOS

VANDRÁCI
NA OSTROVĚ LIDOJEDŮ

RĚVAI LIŠKA BERNARD

PAVEL: Ve španělsky mluvící Střední Americe jsem byl Zorro a na Papui... tam je to problém. Nová Guinea je jednak jazykově nejrozmanitější oblast na světě, přes osm set jazyků, a pak lišky tam vůbec neznaj. Já budu patrně první liška, kterou uvidí na vlastní oči. Takže tam budu prostě Lišák.

Jsmo o pět let starší a už zhruba v polovině našich životů. Když píšu, že v polovině, tak to znamená, že by tam nikoho z nás neměli sežrat a všichni se musíme vrátit v pořádku domů a logicky tak zemřít někdy okolo stovky.

Chystali a těšili jsme se dlouho, pokaděnej covid a posraná válka na Ukrajině... nás přibrzdily. Ale všechno je, jak má být. Kdybychom tam totiž odletěli už dřív, tak nezažijeme To, co tam na nás čeká Ted'. Byl by to úplně jiněj příběh. Tak jdem na to, jaký To bude Ted'...

HYNEK: Jojo, tak jsem tu zase. V týhle nesoudný, ale šlapající partě magorů. Od poslední vandrácký cesty zase o fous šedivější, pomalejší a o jeden přírůstek do rodiny bohatší. Nečtu bedekry a přestal jsem hypnotizovat mapy. A nechávám se překvapovat. Každý jeden den. A tak jsem tentokrát zcela programově vynechal plánování a nemůžu se dočkat, co nás na týhle cestě potká. Jsem připraveněj na skok do neznáma!

♥ **HONZA:** Miluju představu neznáma! Papua rovná se vzrušení, obavy, krása, divočina, příroda, kmeny, jazyky, kultura, dálka, neznámo. Společně jsme toto všechno už zažili na několika místech naší modré planety. Lecčemu jsme se naučili, rozšířili své obzory vnímání krás, kultur, lidství a poznali se navzájem i sebe sama. Přes všechny informace, varování, doporučení, brýfování a odkládání teď balíme a pouštíme se na další pouť našeho malicherného jepičího života, o pět let moudřejší, unavenější a ambicióznější, abysme vás (vlastně i nás) seznámili s neznámem na druhém konci světa. Bůh nám žehnej a Pavlovi zvlášť, protože jestli se tam zamiluje, tak ho nedostaneme zpátky!

JUDR. PHDR. MILOSLAV STINGL: Miloslav Stingl je český spisovatel, cestovatel a etnolog. Ale především, nám třem Vandrákům velký rádce a duchovní průvodce. A to už na naší první cestě napříč Střední Amerikou. Mělo tomu tak být i na této naší druhé výpravě do jeho nadevše milované Papuy Nové Guineje. Během příprav nám ale pan Stingl odešel do věčných lovišť, a my se tak rozhodli jeho tajnej sen skutečně vyplnit a na nejdivočejší ostrov světa jsme si ho vzali s sebou.

Pět let mezi Střední Amerikou a Papuu

Rozhodnutí odjet na další výpravu na druhý největší ostrov světa přišel už poměrně brzy po Střední Americe. Kam taky jít? Co může být bláznivější nápad? Měl v tom zase prsty i náš Miloslav Stingl. Už tenkrát, při poradě a rozmluvě nad Střední Amerikou, několikrát ve vyprávění odbíhal právě na Novou Guineu. Tehdy jsem se ho zeptal, kam by se chtěl ještě naposledy podívat, kdyby mu to zdraví dovolilo. Oči se mu rozzářily a radostně a bez chvilky přemýšlení vyhrkl: „Na Papuu Novou Guineu, pánové!“

Může to vypadat, že času na přípravu jsme měli dost, když jsme vyrazili až po více než pěti letech, ale nebylo to úplně tak. Těch pár let bylo divokých a podivných. Vy už víte, že cestu jsme museli odložit celkem třikrát.

Říkali jsme si, že je nám ten ostrov nějak zapovězený. Už nám z toho hrabalo. A tak jsme se v době covidu aspoň proháněli na elektrokolech po českých lesích a hráli si, že jsme na Papui. Chtěli jsme si to vyzkoušet. Kola nám půjčili naši kámoši z Rockmachine. A byl to skvělejší pocit, krosit si to v lese, vyjet krpály, který bysme normálně nedali, a nedělat u toho smrad a kravál. A hlavně, byli jsme jako v tý džungli. Takhle už nám hrabalo. Mezitím se Hynkovi narodila holčička Viki, ale ještě předtím stihli na dva a půl měsíce na motorkách se svojí Petrou vyrazit po hedvábný stezce k Bajkalu a ujet patnáct tisíc kilometrů a vypít 24 flašek vodky.

Honza se rozhodl zdokonalit na motorce a trénoval hard enduro. A makal tak dlouho, že si nakonec zajel i závod Red Bull Romaniacs a přežil! Taky postavil dům a přestěhoval se s rodinou za Prahu, kde jednou, okolo tý stovky, chce taky umřít.

No a já nic světoborného. Já musel po návratu ze Střední Ameriky dělat svoje blbiny u přebalovacího pultu, aby mě mladší Rika poznala. Když jsem odjížděl, bylo jí půl roku, takže jsem jí zmizel na polovinu jejího dosavadního života. Když jsem se po tom skoro čtvrtroce vrátil, tak se na mě moc netvářila. Až když jsem udělal náš starý společný rituál u přebalování, najednou se rozchechtala... táta je doma! Slíbil jsem svým holkám, že na tak dlouho už nikdy neodjedu. A budu teď dloouho doma, jen s nima. Tak mi to holky odpustily. Tedy jen ty dvě malé.

Ale udělal jsem si velkou radost s autorským divadlem a našel nové kamarády. Nazkoušeli jsme s Michalem Isteníkem představení Fichtl, který napsal Eman Mišek, učitel z Třebíče. Je to vzpomínka na naše dětství a „sladkého bolševika“. A je to radost, s Michalem na jevišti.

No ale hlavně, těch několik roků jsme se pravidelně scházeli s Honzou a Hynkem, přibráli jsme do naší party ještě naše starý kamarády, režiséra Marka Najbrta, producenta Milana Kuchynku a výtvarníka Josefa Sodomku. Protože totiž tentokrát jsme si toho na sebe navymýšleli docela dost. Kromě této knihy a šestidílného cestopisného dokumentu do televize by mělo z naší dobrodružné výpravy vzniknout ještě loutkové divadýlko, které jim tam povežeme, a hlavně celovečerní film do kin. Ale o tom se dozvíte víc, až se pustíte do čtení.

ODLET

2. 8. 23

HYNEK: Tak už je to fakt. Skoro jsme ani nedoufali. Po čtyřech letech plánování, odkládání, nového plánování a nového odložení, debat a handrkování se náš plán nakonec skutečně podařilo zhmotnit do reality. Ve výsledku je to vlastně jednoduché. Koupíte letenky, pošlete motorky a pak už není cesty zpět. Ale co tomu předchází... To je vlastně mnohem náročnější než deset cest dohromady.

Je to už pár měsíců, co Pavel vykřikl: Jedeme na Papuu!!! Super nápad. Teda mimo to, že je to vlastně na motorkách kravina, se mi okamžitě zalíbil. Možná proto, že jsem na téhle části zeměkoule nikdy nebyl, ale hlavně proto, že nám o ní náš milovaný a obdivovaný mentor Míla Stingl tolik vyprávěl. Když jsme se ho zptali během našeho prvního setkání, kam by jel na svou „poslední výpravu“, bez zaváhání vyřkl právě Papua Nová Guinea. Teď už všichni víme proč, ale nebudu předbíhat. Následoval kolotoč schůzek, telefonátů, mailů, hledání kontaktů, ujišťování se, že jsme vybrali správně, a hlavně divení se, kam to vlastně jedeme. A že to bylo veliké divení! Někteří nás od cesty na Papuu přímo či nepřímo odrazovali, někteří důrazně varovali a upozorňovali na nebezpečí a nástrahy a někteří prakticky radili co a jak. Nicméně to celé vypadalo tak, že nás minimálně přepadnou a okradou, pokud nás tedy předtím nesežerou.

HONZA: Papua Nová Guinea... Ta představa, to neznámo, ty předsudky,

jež se mísí s našimi informacemi, které máme od lidí, co tam už byli nebo tam pracují. Každý z nás se na tu cestu nějak připravoval... Taky jsme na to měli víc času, než jsme chtěli, protože nejdřív nás zastavil covid a pak ta debilní válka. Scházeli jsme se a snažili se najít způsob, jak to pojmout. Jak komunikovat s místními, co zaznamenat, jak to udělat jiný než naši první vandráckou cestu. Pár let příprav a teď jsme konečně tady.

PAVEL: Vzlítáme. Na rozdíl od Střední Ameriky neodlítáme tak nelidsky brzy ráno, ale hezky až v půl devátý večer. A tak stíhám dořešit poslední věci a resty. Sehnat si gumový sandály – nazouváky. Vyzvednout ještě

nějaký cukrovinky od Honzových kamarádů z BNG, žvečkačky Pedro, gumový bonbony a podobný blbosti, který vezeme papuánským mláďatům jako dárky.

Honza s rodinou nabírá dodávku v centru nejdřív Hynka a pak mě. Hynek taky nebude mít na letišti svoji rodinu, tak mi aspoň nebude takový smutno, že tam nikoho nemám. Já vlastně loučení nemám rád. Rozlučku jsem měl u nás na Vinohradech v pizzerii s Bárou a holčičkama a došel i Šimon, kterýho teď tak málo vidím, a brácha Bob... tak jsem měl familii velkou. Jen zas ta pozornost byla úplně rozsekaná na kousičky, na každého, a tak jsem z toho měl spíš jen... rozsekáno.

Honzova Zuzka odjíždí hned, jak si na letišti vyndáme bagáž z kufru, už jsou určitě s Honzou rozloučení z domova a pak tady se po 15 minutách platí nekřesťanský peníze za parkovný. Těšíme se na točený plzeňský. To je naše ruzyňská tradice hned po odbavení před odletem.

U odbavování nás ještě přepadne televize a natáčí s náma rozhovor před odletem. Do toho zjišťujeme, že budeme k letenkám doplácet 44 tisíc za nadváhu!!! Tak nám to pěkně začíná.

 HYNEK: Že budeme mít nadváhu, jsme tušili. Že to nebude úplně málo, taky, ale že vyplázneme tolik, nás trochu zaskočilo. No holt vezeme na druhou stranu zeměkoule parádní výpravné loutkové divadýlko s desítkami kulis, světelným a hudebním parkem, spoustou loutek, to vše v krásných retro hliníkových kufrech a to není úplně lehká věc. Ono ostatně všechno od naší poslední cesty dost podražilo. Svět se mění brutálně rychle. Ale to teď není téma, protože už letíme na poslední škopek do letiště, mimochodem taky předražené putyky a k tomu jednu gulášovou se třemi lžícemi. Vandrácý model hned od začátku.

 PAVEL: Plzeň je výrazně levnější než při odletu před pěti lety. Stojí 99 Kč, je to pořád moc, ale míň. Vedle nás sedí holka s velkou nafouklou pusou a přízvukem, řekl bych typická Ruska, ale ukáže se, že je z Brna. Letí do Londýna, kde pracuje jako barmanka. Je mladoucká, milá, působí nevinně a naivně. Aspoň ty prsa doufám, že má svoje. Ale kde se vzal ten zvláštní přízvuk? Je nejvyšší čas jít ke gejtů. Tam už na nás čekají s tím, že dva kufry neprošli. Otevíráme je a problém jsou powerbanky, ta největší má smůlu. Naštěstí ty menší nám dubajský pilot po konzultaci povoluje. To je pro nás velký štěstí.

Technika na PNG

Možná bude pro čtenáře zajímavé, jak příprava na takovou cestu vypadá po stránce techniky na natáčení. Na co natáčet? Mělo by to být co nejmenší, co nejlehčí, co nejodolnější, co nejjednodušší, s minimálními nároky na energii a mělo by to mít kvalitu profesionálních filmových kamer. Blbost, co? Jako každý kameraman upřednostňuju kvalitu na úkor všeho předešlého, ale jako cestovatel naopak. Takže je to o hledání kompromisu. Budeme točit na full frame, což je sice super, ale zase to znamená tahat velká a těžká skla... Nebo nám bude stačit menší čip s výhodou miniaturních kompaktních objektivů? A jak budeme řešit zvuk? Stačí ručový mikrofon na kameře, bez starostí s dráty a bezdrátý, ovšem za cenu nesrozumitelných dialogů přehlušených okolními ruchy? Vydří membrány mikrofonů extrémní vedro a vlhkost, anebo se budou slepovat, jak mě varovali zvukaři, kteří již na Papui natáčeli? A na co budeme zálohovat kvanta natočeného materiálu? Čím budeme dobíjet, pokud jsou infrastruktura a přístup k elektrické síti takové, jak nám všichni líčí? Nebudu vás napínat. Žádné hororové scénáře se nekonaly. Kamery nám poskytl Panasonic a výběr padl na řadu Micro 4/3, v čele s osvědčenými GH6 těly. K nim kompaktní světlé objektivy Leica.

Prostě rána na jistotu. Kluci mají malinké kompakty stejné značky především pro natáčení videodeníků a focení. Vše na stejném bajonetu, vše propojitelné. Zvuk zajistil skvělý rucháč Rode VideoMic Pro s chlupatou větrnou ochranou – neboli mrtvou kočkou, která vždy vzbudila největší pozornost. Stejná značka dnes vyrábí kompaktní a blbuvzdorné mikroporty a ty byly trefou do černého. Natáčení na rušných tržnicích, v autech, letadlech, na lodích, tady všude šlo zaznamenávat dialogy v přijatelné kvalitě s minimálním úsilím. Když byla vůle, tak jsem to celé propojil do čtyřstopého rekordéru Tascam, když jsme byli v „bojovém módu“, šel zvuk přímo do kamery. Hromada velkokapacitních karet a baterií je bohužel nezbytnost, nicméně díky strašení, jak to bude se šfávou, jsme byli celkem slušně předimenzovaní. K tomu jsme vezli trojici skládacích solárních panelů Viking a každý dvě velké powerbanky. Teda mně tu moji největší sebrali na letišti, bo to prý do letadla nesmí. Slunce nabíjelo nad očekávání a reálně by nám stačil panel jeden. Elektřina byla navíc minimálně jednou týdně, což je úplně v pohodě. Zálohování dat probíhalo zhruba každé tři dny díky superodolnému notebooku Acer ENDURO. Prý snese i sprchování a pád ze skály, ale to jsem radši neověřoval. Co bylo ale naprosto úžasné, byla sada SSD disků, které nám díky miniaturizaci a vysoké rychlosti ušetřily hromadu místa v kufrech a hlavně hromadu času. On ten pokrok je vlastně strašně fajn. No a pak samozřejmě dva drony, do kterých jsem sháněl baterie po všech čertech, protože v době našeho odletu byly všechny nasazeny na Ukrajině (snad těch sedm kousků, co jsem vykoupil, neohrozí nějakou zásadní operaci). A samozřejmě akční kamery GoPro. Ty jsou generaci od generace lepší a lepší a mám pocit, že ze všech těchhle teréňáků jsou úplně nej. No prostě suma sumárum 35 kg mrtvé váhy a jeden loďák na palubě letadla. Ale už vás nebudu unavovat nářadím, pojďme zpět na cestu.

PAVEL: Letíme šest hodin do Dubaje. Tam máme tři hodky na káfičko a zevl a pokračujeme obřetadlem s Emirates fly do Brisbane. Do Austrálie letíme třináct hodin. Nacházím se teď ve stavu, kdy nemůžu spát ani psát. Ta čeština, co? Hlava v takovém zvláštním oparu. Přemýšlím si nad tím stavem a znovu si uvědomuju, jak s námi psychika dokáže hejbat. Cejtím se úplně vyždímanej a vypatlanej. Zvláštní delirický pocit. Vzpomenu si na starou StB praktiku, ale ona má samozřejmě kořeny dávno v historii, kdy člověka nenechali několik dní vyspat a pak jim vyklopil všechno.

DO PORT MORESBY / ZTRACENÝ KUFR

4. 8. 23

 HYNEK: Třináctihodinová vzdušná plavba... Snídaně, oběd, večeře, snídaně, oběd, večeře, pivo, káva, limonáda. Naštěstí chybělo čaj – rum – bum, a tak klidně přistáváme. Déšť, příjemné klima a industriální architektura průmyslové čtvrti jsou první vjemy na dosud neprobádaném kontinentě. Není ale moc čas na kochání se, protože nám za chvíli startuje stařík Douglas 70, jak jinak než z druhé strany letiště. Rychle nakoupit karton cigaret (na úplatky) a hurá na palubu letadla v barvách papuánských aerolinek. Jsme tu sami. Takže pověst nelhala a na Papuu nikdo nelítá... Takový byl náš první dojem. Honza navrhuje, že si vybereme ta nejlepší místa. Letuška je zásadně proti, protože letadlo je plně obsazené. Aha. Po pár minutách je ale kabina plná cestujících všech národností a barev pleti. Čínští obchodníci, australští těžaři, ale převážně hroši. Tak jsme začali říkat zámožným Papuáncům. Ti se od zbytku populace zásadně liší. Skoro to vypadá, jako by všechno jídlo sežrali oni a na ostatní už žádné nezbylo. S půlhodinovým zpožděním se odlepujeme od betonové ranveje a stoupáme mezi mraky.

 PAVEL: V Port Moresby vystupujeme zase po schůdkách přímo na letiště a jdeme pěšky po letištní ploše kamsi pro naše kufry, jelikož tady se budeme muset znova odbavit. Popoháním kluky, pořád mám totiž v hlavě, že jsme už několik minut v jednom z nejnebezpečnějších měst na světě, i když zatím jen na letišti. I tak je znát, že nejsme úplně na civilizovaném letišti. Je docela malý, jak někde... v Piešťanech třeba. Spěchám k našim kufrům, aby nezůstávaly ani vteřinu bez povšimnutí. A neodpustím si zavtipkovat: Tak jeden kufr chybí, hoši, no... A za chvíli vidíme, že skutečně máme jen tři a ten poslední pořád ne a ne vyjet. Už delší dobu žádná jiná zavazadla nevyjíždějí. To nevypadá dobře. A zrovna ten od divadýlka s rekvizitama, zrovna ten, co vypadá jak nedobytný trezor, ve kterém jsou diamanty anebo čistej kokain... Na pásu jezdí pořád dokolečka jen jedna nevábná taška, kterou nikdo nechce. No tak třeba jsou diamanty právě v tý a její majitel už je po smrti.

 HONZA: U pásu s kuframa slyším, jak Pavel hlásí, že nám chybí jeden kufr. A to byla informace, kterou jsem fakt nechtěl slyšet. Pavel začal být víc a víc nervózní a začal se sám po něm pít. Lidí na letišti ubývalo a nám pomalu začalo docházet, že nestihneme let do Madangu. Já se pokouším se svou angličtinou přesvědčit paní, která má na starosti přestup na druhý let, že se odsud neheme, dokud nám ho nesežene. Jenomže zaměstnankyně aerolinek Air Niuginy striktně vypisuje dokument o ztrátě kufru a tvrdí, že víc udělat nemůže.

Divadlo na PNG

Naše kufry jsou plné techniky, oblečení, slivovice, spacáků a jiných zbytných věcí. Dva z nich jsou ale výjimečné. Vezeme v nich překrásné loutkové divadlo, které má hrát na naší cestě zásadní roli. Kluci dali dohromady úžasný životní příběh našeho náčelníka a duchovního vůdce pana Miloslava Stingla a přetavili ho do miniaturního světa loutek. A my tři jsme tak trochu taky jeho součástí. Pepa Sodomka pak vše zaobalil do nádherného výtvarna a vdechl myšlence skutečný život. Divadýlko bude naší misí, naší cestou a hlavně komunikačním prostředkem. Teda doufáme. No a to znamená dva velké a hlavně těžké kufry navíc, které pvláčíme po horách a dolinách, na motorkách i pěšky. Tak jako první běloši se tu mordovali s Biblií a křížem, tak i my jsme na svůj svatý misí. Jen s tím rozdílem, že my přinášíme radost, zábavu a věříme, že i smích. No a právě jeden z těchto zázračných kufřů teď bloudí někde po světě a nám běží tachometr...

Proč divadýlko?

Když jsme projeli Střední Ameriku a natočili z ní náš první cestopisný dokument, říkal jsem si, že se tam setkáváme s lidmi, mluvíme s nimi, bydlíme u nich, zaznamenáváme jejich způsob života, jejich krajinu... a že tak vlastně jen bereme. A tak nás napadlo, že tentokrát přivezeme něco i my jim, uděláme jim radost a tím vyčůraně učiníme stejnou radost i sami sobě. Vymysleli jsme si, že budeme domorodcům na Papui hrát loutkový divadýlko. Nazkoušeli jsme malý velký příběh o Milovi Stinglovi a jeho putování po zeměkouli, až nakonec dopluje na místo, kde se mu líbilo nejvíc na světě, na Papuu Novou Guineu. K tomu nám pomohl a vlastně celý kouzelný divadýlko stvořil náš kamarád, výtvarník Josef Sodomka. Dali jsme dohromady příběh a Josef k němu navrhnul a vyrobil všechny kulisy a hlavně vytvořil celý mechanismus, jak se klasický cestovní kejs v podobě starého kufří, s jakým Stingl vždy cestoval, rázem promění v malý loutkový divadýlko. My s Honzou nejsme žádní loutkáři, a tak to měl s námi Josef u zkoušení těžký, ale třeba pro mě je úžasný představení a podívaná už jen to, když se z toho kufří během pár minut narodí opravdový malý divadýlko s portály, oponkou a zákulisím. A jak všechno zapadá a funguje...

Takže to, jak my to pak s Honzou mrvíme, když začneme hrát, překryje ta čiročirá výtvarná Josefova krása.

A protože jsme tušili, že jedeme do jedné z posledních divočin na naší planetě, tak jsme divadýlko brali zároveň jako takový náš komunikativní prvek. Prostě aby nás hned nesežrali. Tedy další naše vyčůranost.

A proč, kromě dokumentu do TV, ještě film?

Taky jsem si říkal, jak to je úžasný a jaký je to štěstí, když se podaří člověku propojit práce, ta jeho profese, s tím, co ho tolik baví. A nás baví cestovat a baví nás motorky.

Někdo si může myslet, že si jen páni komedianti vyrazili na dlouhou

dovolenou, natáčí si tam a televize jim to pak odvysílá. Ale

málokdo si uvědomuje, jaký je za tím dlouhý proces a co všechno s tím souvisí. Od produkčních věcí, shánění peněz, protože pak jen samotná výroba televizního formátu, následná postprodukce po návratu z natáčení, je sama o sobě hodně finančně náročná, kolik dalšího času a dalších lidí to zabere... A to nemluvíme o tom, jak ta „dovolená“, to samotný natáčení tam, jaký to je žrout zážitků. Nemůžete se v té zemi ocitnout úplně svobodně, neustále myslíte na to, že natáčíte a nějak své zážitky zprostředkováváte.

Tentokrát jsme si ale naložili dvojnásob. Řekli jsme si, že bysme chtěli zkusit natočit nejen dokument, ale rovnou i celovečerní film do kin. Propojit vymyšlenou linku s divadýlkiem a samotnou loutkou Míly Stingla s tím, co se nám tam skutečně odehraje a co vymyslet nejde. Takže velké tvůrčí dobrodružství. Ale máme zakázáno víc prozrazovat. To už je příběh našeho filmu Vandráci na ostrově lidojedů. Jen snad můžu říct, že loutka Míly Stingla, respektive skrze tu loutku se nám začaly dít věci... Já jsem přesvědčený, že v tom mělo prsty to, že jsem s vyřezanou loutkou těsně před odletem byl na Vyšehradě u hrobu pana Stingla a tam jsem jej poprosil, aby nás na té cestě ochraňoval, a zároveň jsem tam odříkal starou indiánskou modlitbu Akira Huámá za zemřelé. Nedával jsem tomu žádný hlubší význam, jen mi to přišlo hezký, ale tohle bylo asi navíc, to mi možná nepříslušelo. My jsme něco tušili, četli jsme o bílé a černé magii toho ostrova... ale STOP, nemůžu opravdu nic dál prozrazovat,

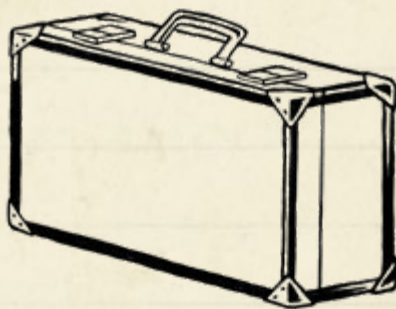

tohle je kniha a film je film, dovolím si jen říct, že Honza s Hynkem mě tam měli často za fantastu až za blázna. Všechny podivný věci, který se nám tam udály, si oni vždy racionálně odůvodnili. Ale když těch podivností a náhod bylo už moc, tak... jen mlčeli. Dohodli jsme se ale nakonec, že tato naše kniha bude ryze faktická, bez domněnek a nepodložených tvrzení. Ale protože nám s filmem pomáhali moji kamarádi režisér Marek Najbrt a producent Milan Kuchynka a oni, ač ryzí materialisti a nevěrci, mi dali v mnohém za pravdu, tak ten náš film Vandráci na ostrově lidojedů by měl mít naopak víc prostoru o tom „mezi nebem a zemí“. Víc už v tuhle chvíli říct nemůžu..

PAVEL: Já tomu ale nevěřím, podle mě se na letištích v Praze, v Dubaji ani v Brisbane neztratil a je tady, na tomhle podivným letišti v tomhle nejnebezpečnějším městě světa. Říkám, že bez něj nemůžeme pokračovat a musíme mluvit s bossem, s jejím nadřízeným, který to tu má na starosti. Ona na to, že ona je boss. Já si furt trvám na svém a vymýšlím si, vlastně lžu, že jsem ten náš kufr viděl vykládat na vozejk a ať to jdou řešit a vyhmátnou si toho svýho místňáka, kterej ho ztopil, a že ho musí hezky pěkně vrátit, ať nemají průser, že jsme Evropani. Ona jde za dveře na letištní plochu a vrací se s tím, že jednoho z nás pustí, ať se jde podívat, zda není mezi kufry z jinýho letu. Jdu a obhlížím plný vozejk cizích kufřů. Náš tam není. Ten je už někde zahrabanej ve skladu a už se těšej, až si ho odvezou někam za město do dílny, tam ho vypáčí a velkej lup si rozdělí.

HONZA: Pavel hystericky přehazuje kufry na jednom z vozíků, bohužel ten náš nenajde. Vzhledem k tomu, že se blíží odlet do Madangu a my se musíme jít odbavit, bereme papír a jdeme to řešit do odbavovací haly. Nic ale nevyřešíme. Volám Francesce, což je kontakt od Vojtěcha Novotnýho, českýho biologa, který na Papui vytvořil biologickou stanici a pracuje tady už 30 let. Francesca komunikuje s naší paní od kufřů, která dělá, co může... Mezitím se dozvídáme na přepážce u odbavení, že se už nedostaneme do letadla do Madangu! Ptám se proč a odpověď zní, že tam letí moc lidí a letadlo už je plný. Což je pro nás naprosto nepochopitelný, když máme na tento let lístky. Dostáváme odpověď, že nám lístky přebukují a poletíme zítra ráno.

Během čekání na informaci o kufru a změny letenek na druhý den se prvně setkáváme s různými typy Papuánců. Někteří vypadají jako takový velký hroši, velký krky – velká hlava, většinou poměrně silný, nebo spíš tlustý a jiní zase hubený, s úplně jinou tváří. A první, čeho si všímám, je to, jak se chovají k dětem. Na chvílku, i v tom opruzu, pocíťuju v sobě

radost z toho, že si uvědomuju, kde to jsme. Asi po hodině a půl dostáváme nové letenky na zítřejší let a informaci o tom, že nás odvezou do hotelu v Portu Moresby někde v centru.

 PAVEL: Jedeme taxíkem do hotelu v tom jednom z nejnebezpečnějších měst na světě. Koukáme z okýnka a hltáme, jak takové město vypadá. Taxi přijíždí k velké bráně, která dělí divoké město od hotelového prostoru, černý ozbrojený muž za námi bleskurychle zavírá a my vystupujeme s vědomím, že teď, na těch pár metrech před hotelem, nás asi jen tak nezastřílí a neokradou.

Máme každý svůj pokoj. Večeříme v hotelové restauraci a poprvé si dáváme to pivo s tou nejkrásnější etiketou na světě. Jít za bránu do města nemáme sílu a těšíme se do postele.

Večer se scházíme u mě na pokoji a natáčíme s loutkou Stingla prosbu, aby se náš kufr našel. Bez něj jsme totiž totálně v prdeli – pardon, píšeme knihu – tak v háji, bez něj divadýlko nejde hrát. Honza a Hynek tu prosbu bagatelizují.

 HONZA: Z Portu Moresby jsme měli všichni obavy, ale na první dobrou to nepůsobilo tak strašidelně. Vítr tam byl ovšem nezvykle silný. A před spaním jsme ještě zažili něco zvláštního. Při vybalování slyším strašný rachot. Znělo to jako střelba...

 PAVEL: Slyším na ulici střelbu! Několik ran. Nepřijde mi to jako jednorázová střelba, ale spíš přestřelka, bo těch různých výstřelů bylo několik za sebou. Koukám za záclonou z hotelového pokoje, ale střelba se odehrává za rohem, tam nevidím. No jo, Port Moresby, říkám si, ještě že jsme unavení a nechce se nám na procházku... Střelbu jsem natočil na video a dal na instagram jako zprávu, že jsme už tu, v Papui Nové Guineji.

 HONZA: Říkám si, ty vole, už je to tady! Kouknu z okna... a vidím ohňostroj. Já si ho hned natočil a nasdílel do storyčka jako krásné přivítání od Papuánců. Pavel udělal to samý, ale protože měl okna na druhou stranu, podal to, že po nás střílejí. Takže jsme měli ze stejného místa každý úplně jiný pocit a příspěvek na sockách.

DO MADANGU

5. 8. 23

♥ HONZA: Ráno budíček ve 4:30 a alou na letišť. Hladoví se těšíme na slíbenou snídani, jenže ta je až od šesti hodin. Na recepci se omlouvají, chybu prý způsobili na letišti, když nám na lístek napsali i snídani, která být nemůže. Nejsme jediní, kterým přebukovali letenky, a tak se na recepci tvoří docela slušná fronta dožadující se snídaně. Ale to už nás honí do auta, abychom stihli letadlo. Jenže každý z dalších cestujících má docela dost kufrů. Čeká na nás poslední auto a je narvaný tak, že se tam naše kufrы stoprocentně nevejdou! Řidič všechna zavazadla vyhazuje z auta ven a znovu je tam přeskládává. Nakonec se tam vejdou, jsou ale až po strop, který si dokonce jedním z nich roztrhne. Ale dělá, jako že nic. Taky ví, že už jedeme trošku pozdě, takže s námi na letišť docela uhání.

📱 HYNEK: Hala je plná k prasknutí, neboť tady platí, kdo dřív přijde, ten dřív letí. Anebo neletí. Krásný chaos, fronty, hroši a hubeňouři...

👉 PAVEL: Na letišti je signál a já vidím, že Honza má na instagramu video ze svého hotelového pokoje, taky z té přestřelky. Z jeho okna ale bylo vidět, že někdo na dvorku oslavoval a odpálil si tam ohňostroj! Ty vole, tak to je dobrý. Takhle fungují předsudky a představitost. No, tak teď mě budou mít lidi za kecálistu. Musím to přiznat a uvést na pravou míru. Ach jo, ta přestřelka vypadala ale líp. Když na nás konečně dojde řada, dostaneme u odbavení informaci, že nám chybí jakési potvrzení od jiné přepážky. Così v systému, kvůli tomu, že jsme včera neodletěli. To nééé! Honza jde tedy hledat jinou přepážku pro potvrzení a my s Hynkem zůstáváme na místě, abychom nemuseli čekat celou frontu znova od začátku. Počítáme lidi, co se mezitím dostali před nás, a zkoumáme, jak velkým letadlem asi poletíme a jestli se vejdeme. Honza přichází asi po hodině – a povedlo se, vejdeme se, podrželi nám tři místa. Pánové ale chtějí ještě kouřit. Jdou přes dveře na fotobuňku ven před budovu,

já s nima a dveře se zavírají... a už se neotevřou. Do háje! (Píšeme knihu.) Teď vidíme, že u vchodu do haly je obrovská fronta místních, kteří jako my před dvěma hodinami taky chtějí do haly. Ta fronta je ale teď megadlouhá a letadlo letí za 33 minut. Říkáme, že my už jsme tam byli a kontrolou jsme prošli, to ale nikoho nezajímá. Tak to byla tedy drahá cigaretka, hoši, bagáž nám odletí i s letadlem. Zkoušíme frontu obejít, Honza na drzo pásku podleze a dožaduje se vstupu, tím ale jednoho sekurifáka jen našťve. Já to zkusím diplomaticky na jednoho chlapíka v civilu, který to nějak selektuje, ale taky se netváří. Po několika minutách se nás, jediných bílých, přece jen někomu zželi a pustí nás dopředu. Yes!!! Tohle letadlo nám tentokrát neuleťí.

HYNEK: A už sedíme ve starém douglasu a rolujeme na ranvej. Za hodku a půl to s náma znovu práskne o zem na druhé straně ostrova, v městečku Madang.

PAVEL: Tak teď se to děje! Ocitáme se konečně nad tímto tajemným a ještě pořád tolik divokým ostrovem. A je to zase chvějivý pocit, který tak dobře znám: dlouho o něčem sníte, čtete, připravujete se... a hlavně se těšíte a teď se to začíná pomalu naplňovat. Pod námi je už jen džungle a občas nějaké boudy, obydlí, políčka a zase džungle. Pak letíme chvíli nad oceánem a pak zase jen džungle. Je vlastně zvláštní, že z Port Moresby, hlavního města, se nikam autem, a tudíž ani na motorce nedostanete. Cestovat po ostrově po silnicích, nebo spíš cestách, se pak dá až mnohem dál severněji, z Lae a dál. Do Lae se ale z hlavního města dá dostat jen letadlem nebo to obeplout po moři anebo několikatydenním trekem džunglí. Z Lae je ale pak možný jet poměrně daleko do vnitrozemí. A to hlavně díky jejich slavný Highlands Highway. To je cesta, kterou Austrálie začala prorážet někdy v první půlce 50. let hluboko do džungle, až na jejich rozsáhlou, stovkami kmenů poměrně hustě

zabydlenou milionovou vysočinu, kde místní obyvatelé do té doby vůbec netušili, že jsou na ostrově, a bílého člověka neznali nebo potkali jen výjimečně.

♥ **HONZA:** Během letu mi dochází ty proměny. Nejdřív jsme letěli s nejrůznějšími typy lidí ze všech koutů světa. Pak přeseďme do menších letadel a najednou je před náma pár Papuánců, který se vrací domů z hlavního města. Najednou vnímám, že jsme to my, kdo do toho letadla nezapadáme svým etnikem, barvou, řečí. Uvědomuju si, že jsme skutečně v cizím světě.

☞ **PAVEL:** Jsme v cíli našeho startu. Tady před nějakými šedesáti lety poprvé začínal svoji cestu Stingl. Madang je značený na všech mapách, dokonce i na globusu, jako velké město. V Papui Nové Guineji je to, tuším, třetí nebo čtvrté největší město. Ale pokud letiště v Portu Moresby vypadalo jako v Piešťanech, tak tohle vypadá jak v Lalůvkách. Ale o to je to větší radost pro nás. Ocitáme se někde těsně před koncem světa.

♥ **HONZA:** Nepředstavujte si žádný pásy nebo čekací halu, všechno se odehrává venku. Takže vidíme, jak naše čtyři kufry naháží na vozík a pak je těch 20 metrů od letadla přivezou. Zjišťuji ze zpráv v telefonu, komu se mám ozvat, že už jsme dorazili. Dostávám odpověď opět od Francescy, že na nás čekají na parkovišti před budovou. A skutečně, čeká na nás minibus značky Toyota s nálepkou Madang Lodge. Už na parkovišti vnímáme rej kolem aut. Různý typy naprosto rozdílných lidí gestikulují, mávají, smějí se. Veškerá pozornost se upírá na nás. Vypadá to divoce. Nasedáme a vyrážíme z letiště, silnice jsou dost rozbitý, všude díry. Hlavně ale vnímáme všeobecnou divokost. Spousta lidí podél cest, různé skupinky, zvláštní barevnost.

☞ **PAVEL:** Vezou nás do nedalekého resortu, který nám Vojtěch doporučil. Prý je čistý a není tolik drahý. Tady je jinak ubytování špinavé, nedobré anebo děsně drahé anebo na většině ostrova žádné. Měli jsme dohodnuté, že budeme mít základnu u Vojtěcha Novotného v biologické stanici v Binatangu, nedaleko Madangu. Ale protože do našeho

příjezdu ještě Vojtěchovi neskončil turnus jeho studentů, co u něj dělají jakousi stáž, poprosil nás, abychom pár nocí vydrželi v hotelu.

Cesta z letiště je úžasná, je to první kontakt se vzdáleným místem, v němž se ocitáme poprvé v životě. I když zatím jen z okna pletivem obrněného land cruisera. Už vidíme a hltáme tu první syrovost a exotiku... a prostotu. První lidi, uličky, příbytky a zákoutí, všechnu tu špínu i krásu dohromady.

HYNEK: Všude bordel, psi, děti, odpadky, horko, vlhko, staré otřískané terénní toyoty, palmy, vítr. Nádhera! Takhle nějak jsem si to představoval, ale realita je ještě krásnější. Kolem samý zamračený bubák – mimochodem nevím, kde jsem vzal pocit, že Papuánci musí být malí a podvyživení... všude je to samý ragbista a svalovec.

PAVEL: Asi za deset minut odbočujeme z široké prašné ulice, kterou občas lemují 300letý obrovský strom, který znám jen z filmů nebo dokumentů. Na bráně je nápis Resort LODGE. Černý ozbrojený security chlapík nám otevírá a rychle za námi zavírá. Nejraději bych se sebral a vyrazil hned do těch uliček, miluju ten první pocit, ten první doopravdický kontakt s tím jiným světem. Člověk je ostražitý, kolikrát se obává toho, čeho by se obávat vůbec nemusel, a zároveň se pouští do míst nebo do řeči s někým, s kým by neměl. Zkrátka nemá ještě vytvořený instinkt a cit pro nové místo. To se ale jistě brzy změní.

♥ **HONZA:** Na recepci jsou příjemný, dostáváme malý domek, takový útulný, dvě postele a jedna matrace. Větrák u stropu krájí horký vzduch. Vybalujeme a Hynek si hned dává svoji matraci do moskytiéry. A začínáme se rozkoukávat. Procházíme resort a zjišťujeme, že jsme na krásným rozbouřeným úpatí skal, kde vlny vytváří nádhernou kulisu.

👉 **PAVEL:** Okolo je krásně udržovaný trávník a exotické květiny, i když exotické... to asi jen pro nás, prostě místní krásný kytky a udržovaný keře. Restaurace je přímo na pobřeží. Do ní se od té doby, co ji postavili, neúspěšně, a přesto neúnavně a vytrvale dobývají obrovské vlny Bismarckova moře. Je to úchvatný pohled! Večeře je luxusní, tuňák s bramborovou kaší a pivo s nejkrásnější etiketou světa.

♥ **HONZA:** Obsluhuje nás jedna ukecaná a pozitivní servírka jménem Shirley, pořád se na něco vyptává. Její smích je slyšet už z dálky a pořád říká: „Aaa, oh, my god!“, a je dost zvědavá. Jídlo je fantastický, dáváme si místní pivo. Jmenuje se South Pacific export lager beer a na etiketě je rajka!

👉 **PAVEL:** A do toho zase to krásné bušení, to neúnavné dobývání oceánu. A teď jsem zase v přímém přenosu. To znamená, že teď, zrovna teď píšu tato poslední poetická slova a dopíjím třetí pivo, to asi proto ta poetická vlnka.

Po večeři padáme každé na své místo a usínáme. Ale já se hned zase budím. Ještě netuším, že nespánek mě bude trápit ještě několik dalších dní. Jdu prát do umyvadla a pak studuju Stingla. Proč? Pro-

tože jsme do prdele šteluňk TADY! Kniha nekniha. Tolik let jsme to plánovali, tolikrát museli cestu odložit. A teď se to děje, jsme TADY!

👉 **HYNEK:** Doma je poledne a tady půlnoc. Ale jsme tady na Papui a mnohaletý sen se stává skutečností. Věříme v to nejlepší. A v noci střídavě couráme na záchod...

MADANGSKÁ NEDĚLE

6. 8. 23

HYNEK: Je neděle, takže se nedělá. Tedy na Papui je vlastně neděle pořád. Nicméně si dáváme za úkol sehnat redukce do místních zásuvek, protože ty naše cestovatelské, které vypadají, jako by je navrhli v Houstonu, a mají asi 20 variant, jaksi nepasují. A taky chceme ochutnat místní lidojedy. Snídáme pokorně v hotelu čokoládové muffiny, míchaná vejíčka a překapávanou kávu.

PAVEL: A ovoce! Ne tropické, ale domácí, u nás by ovšem bylo tropické. A jdeme poprvé do města! Teď se to stane, za pár okamžiků, ten první doopravdický živý kontakt a první pocit. Ostraha nám otevírá těžkou železnou bránu a my vycházíme na širokou

periferní silnici a poprvé se skutečně ocitáme tady v té zemi, v Papui Nové Guineji. Už ji nevidíme skrze zamřížované okno auta, ale přes tmavá skla našich brýlí, které nás chrání před žářem tohoto ostrova. Poprvé je to vždy to ono velké očekávání, jak ta země zachutná, zavoní, jak vyzařuje... vše to dobré i nedobré, první ochutnávka, první sousto, první pocit.

HONZA: Je vedro jako blázen, jsme propocení během 20 min. Jak tak kráčíme ulicí a rozhlížíme se, jsme pořád jakoby ve střehu. Všichni Papuánci vypadají, jako že se mračí, jako by nás chtěli zbaštit. Stačí ale zamávání anebo pozdravení a každý se s náma dá do řeči.

PAVEL: A všichni mají černý zuby, nebo teda tak 83 %. Někteří vypadají trochu strašidelně, ale jak se usmějou, tak se hned prozradí. Kolem projíždí místní „autobusy“ – narvaný dodávky, vždy přibrzdí, někdo vystoupí, další nastoupí. Jen mě znepokojuje, že všude na zemi vidím krev, někde víc čerstvou, ale většinou zaschlou, tmavou. Co to znamená? Nejdřív jsem si myslel, že někdo šel po chodníku a krvácel z nosu, jenomže když jsme přešli silnici, tak tam ta krev byla zase. Prostě všude krev! Bože... snažím se svůj první pocit nadšení z těch lidí krotit. Ale moc mi to nejde, když se na mě usmívají další kolemjdoucí... Já se chci taky smát.

HONZA: Procházíme celé město, no město, spíš městečko.

HYNEK: Slunce od rána bodavě pálí, nicméně jsme zamítli lokální autobus a šlapeme podél hlavní prašné silnice po svých. Je to asi 20 minut. Míjejí nás omlácené toyoty a sem tam mikrobuses. Jezdí se tu vlevo, což bude na motorce novinka. Ostré paprsky občas zažene koruna obrovského stromu připomínajícího baobab.

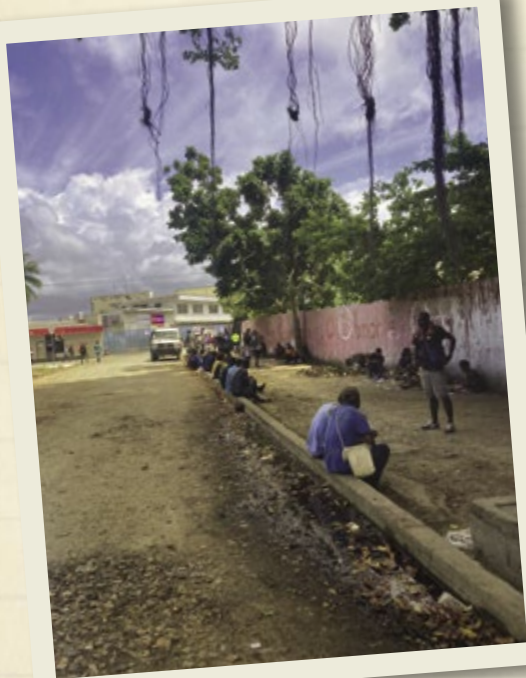
HONZA: Do toho začínáme natáčet. Když místní lidi vidí kamery a foťáky, začnou všichni strašně pózovat. A chtějí se nechat vyfotit a u toho hulákají, smějí se, pokřikují. Je strašně ulevující vidět, jak jsou komunikativní. Samozřejmě pořád v nás panují obavy,

jak se k nim chovat. Ale oni si tak rádi povídají... Nevypadá to, že by byl v něčem problém. Všimli jsme si tedy i pár opilých lidí nebo pod vlivem jiných látek, ale postupně bylo čím dál jasnější, jak a s kým se začít bavit.

HYNEK: Míjíme první obchody z vlnitého plechu, které vypadají spíš jako sklady náradí. Některé jimi skutečně jsou – stavební materiál, železářství, míchačky. Mezi tím se nacházejí samoobslužné „supermarkety“ s převážně čínskými majiteli a zaměstnanci. Všem uvoď ručně psané a malované vývěsní štíty a cedule. V centru, což je křižovatka dvou cest, upocení vpadneme do jednoho takového superhypermarketu. Vždy se tu musí projít nějakou formou turniketu, kde vše kontroluje panáček v uniformě. Ukázat obsah tašek, zevrubná kontrola. My jako bílá zjevení máme všude dveře otevřené a můžeme vstoupit východem a naopak. Což se nám samozřejmě často daří. Nákupák nás ale překvapuje parádně vybavenou samoškou plnou zboží. Téměř evropský standard. V lékárně-drogerii-elektro kupujeme úspěšně tři redukce, vodu, colu. Splněno.

PAVEL: Hynek si kupuje brejle za 15 Kč na naše, jsme u vytržení z toho všeho. Pak do přístavu pro motorky. Je ale zavřeno, je neděle.

HYNEK: Přístav je hradba obřích lodních kontejnerů hned vedle kouřící továrny na palmový olej. Nebo co to je. Ale aroma to má teda zabijácký. Na rohu nás oslovuje chlapík s červenými zuby. Odkud jste, co tu děláte, klasika. Vmžiku je tu další i s dětmi, a tak klábosíme o tom, co kdo dělá, kolik je mu let – protože to tady fakt není šance odhadnout a je to zajímavé téma na samostatnou kapitolu –, kolik má dětí a tak. Slušná angličtina, jež tu po dobu kolonizace zakořenila, nám bude usnadňovat komunikaci po celé Papui. Ostatně téma místních jazyků je taky fenomén a určitě se k němu ještě mnohokrát dostaneme. Co je ale skvělé, je představování. To probíhá okamžitě. „Ahoj, já jsem John. Ahoj, já jsem Ignác. Ahoj, já jsem...“ Všichni jsou úplně v pohodě, usměvaví, přátelští, vstřícní.

PAVEL: Oba byli neskutečně milí. U nich dva malí kluci, možná je ten chlapík jejich tata. Jeden z těch prcků sebere umělohmotný kanystr a hodí ho do průzračného oceánu. To né! Jdu se podívat, kam dopadl, a vidím, že na břehu toho průhledného oceánu je dost podobných předmětů. Ale na to jsme zvyklí ze Střední Ameriky... A to tady ještě vypadá mnohem líp než třeba v Guatemale.

HYNEK: Naše předsudky se rozplynuly jako pára nad hrncem. Všichni vypadají jako bubáci, ale to je jen fasáda, na kterou nejsme zvyklí. Lidsky nás nepřestávají překvapovat a každé podání ruky je odměněno širokým úsměvem.

PAVEL: Nazpět do hotelu jdeme podél pobřeží, je děsný vedro. Jsme tady, jako bychom byli Depp, Pitt a DiCaprio. Plně středem pozornosti a obdivu, ne za to, jací jsme dobří herci, ale protože jsme whitemani.

Já si беру teda ale Deppa, když Reeves v nabídce není. Jsme bílí, a tak jsme tu boží, všichni se smějou, chtějí si povídat. Někteří se teda nesmějou a taky něco pořád chtějí, ale nemáme vůbec pocit strachu, naopak se tu cítíme úžasně. Všude prodávají ten jejich betel a všechny propriety, které k tomu patří. Vysvětlují nám a ukazují, jak se to užívá. Jsou tak ochotní a veselí... a opravdoví. Když si od nich nic nekoupíme, nejeví sebemenší známku zklamání, nejsou vypočítaví. Jeden vyloupne ořech ze slupky, strčí do pusy, rozkusuje a žvýká.

Rozkousne zelenou skořápku betelu a vyjme z ní bílý ořech, který rozkouše a k němu přidá jehnědy pepřovníku namočené do vápence. No jo, vápenec si vzpomínám, že se přidával v Bolívii k listům koky. Pak znovu otevře pusku, udělá tak službu Hynkově kameře a Hynek kameramansky hltá svým objektivem tu jeho otevřenou tlamu a rozmaširovaný kousky nalepený na těch

jeho černých ztrouchnivělých zubech, fuj. Ale kamera říká ňam. A po chvíli znova... Zabarvilo se to teď do červena! Po nějaké době to plive na zem. A na zemi je... krev! Ty vole! Tak to je ta krev všude po zemi! A takhle fungují předsudky. A chemický reakce.

Je děsný vedro a všude okolo chladný osvěžující oceán, jenomže všude ostré, neprostupné útesy. A tak se potíme dál procházkou podél pobřeží směrem k našemu hotelu. Jdeme takovou místní přioceánskou kolonádou s palmama, na druhý straně je trochu takový... golfový hřiště po papuánsku.

HYNEK: A za golfovým hřištěm se pne k nebi jakýsi betonový památník. Vzdáleně připomíná druhoválečnou německou raketu V2. Že by se v bývalé německé kolonii takhle vytahovali? Ať je to, jak chce, v jejím stínu se poflakuje skupina kluků, zřejmě fotbalový tým. A jak jinak, naskáčou před objektiv i s klubovými vlajkami a spustí kanonádu bojových pokřiků. Neskutečný. Všichni si plácnem, kluci vyzvídají, kde by fotky mohli vidět, a jdou zase trénovat. Ve tři odpoledne mají zápas s místním mančaftem, což jim v tomhle horku fakt nezávidím.

Do toho se na vedlejším plácku strhává jakási náboženská show, které moc nerozumíme, nicméně kazatel nebo rapper, nebo kdo to je, prostě ten chlápek s megafonem, je horlivý jak ďábel. Místní sedí v hojném počtu dokola a přežvykují a přitakávají do rytmu.

PAVEL: Jdeme dál a za chvíli vidíme větší hrozen lidí. A hele... kamenná zátoka, dole jsou kamínky střídající se s kameny... místní nedělní městská koupkačka!

 HYNEK: Píkniují tu celé rodiny. Honza skáče do vln a – jak jinak –stává se atrakcí letošní sezóny. Tak on by byl i u nás, ale tady, ač ho tu nikdo nezná, to funguje taky. Pro kameru je to pastva, děti rádí ve vlnách a pokoušejí se surfovat na obyčejných dřevěných deskách. Ruch a mumraj v exotických kulisách.

 PAVEL: Všichni se koupou v trenclách, krafasch, holky v tričku nebo i šatech. Tak to jdu taky do trenclí...

 HONZA: Z vody pozoruju Pavla, jak se vysvléká, že půjde taky do vody...

 PAVEL: Krafasy dolů a... ty vole, zásek! Honem zase nahoru! Honza to viděl a pár místňáků taky.

 HONZA: Když sundal krafasy, zjistil, že má roztržený trenky a celej pindour mu kouká ven. Podíval jsem se na něj zrovna ve chvíli, kdy si to uvědomil a začal si ho schovávat. Ale to už viděl i on mě, a tak jsme se začali smát, že se s náma smáli i všichni ostatní. To je prostě Pavel!

 PAVEL: Zapomněl jsem, že jsem v podstatě naostro, jelikož jsem si pral a trenclé se sušily na keři v resortu a vzal jsem si jediný čistý, ale úplně roztržený! Mohl jsem si akorát vyndat věci z kapes a jít v krafasch, ale nakonec jsem se spokojil s ochlazením po kolena a pozorováním krásné společnosti všude dokola. Muži, ženy, pubertáci, děti... všichni se na nás smějí a my roztáváme. To jsem nezažil ani v úžasný Guatemale, takovou vřelost.

 HONZA: Byli jsme poprvé v kontaktu s místními, tak blízko, tak intenzivně, začínali jsme nasávat místní atmosféru. Pochopili jsme, že je víkend a že si lidi vyšli jen tak na piknik k moři něco prodat, něco si koupit, užít si volno. Žádný další den jsme takhle pohodovou atmosféru ve městě nezažili. Vrátili jsme se nadšení z toho, jak jsou lidi bezvadný.

 HYNEK: Pro mě jako kameramana je nesmírně milým překvapením všeobecná radost z fotografování a natáčení. A tomu věnuju další boxík.

Natáčení na Papui Nové Guineji

Papuánci jsou rádi středem pozornosti a lesk objektivu prostě milují. Oni tedy nerozlišují mezi fotkou a videem, takže vždy zaujmou pózu – nejčastěji se zdviženým věčkem anebo po hipopersku s věčkem vodorovným –, doširoka se usmějí a drží. Nebo vesele křičí: „Papua nů džiny!“ Na jednu

stranu je to úžasné, ale na druhou je velice těžké zachytit místní v přirozeném životě. Kdekoli, kdykoli, na tržnici, v přístavu, podél cesty, ve škole, prostě jakmile se objeví kamera, následuje vysmáté štrono. K dokonalosti to dotahují rodiny na tržištích, kdy se do záběru chce nacpat celá rodina a ještě běží pro tetičku a kamaráda a strýčka z druhého kolene. A po dvou krocích následuje další rodina. Nicméně nikdy to není za hranicí slušnosti a vzájemné radosti. Po záběru si poděkujeme a všichni jsme šťastní. Pavel časem vypiloval super metodu. Udělá jakože fotku, pak poděkuje, ale nepřestává točit. Papuánci se uklidní, uvolní, začnou se pohybovat jako lidi a to je ten správný okamžik natáčet. No je to holt kluk od filmu.

Propocení a lehce připečení od slunce se ploužíme zpět na barák. Tedy do našeho superluxusního resortu s restaurací a pivem.

 PAVEL: K večeri, abychom neutráceli v hotelové restauraci, si kupujeme lunchmeat a chleba, který je něco mezi vekou a sladkou buchtou.

 HYNEK: Je čas zkompletovat a připravit veškerou techniku, soláry, interphony, kamery, prostě všechno. Dobíjím 50 baterií do všeho možného i nemožného. No a pak konečně panáček Pavlovy hruškovice a...

 HONZA: ... jdeme na kutě s tím, že zítra vyrazíme na celnici, resp. do carga zjistit, jak jsou na tom naše motorky.

 PAVEL: Nemůžu usnout, pořád mi nejde se skamarádit s novým časem. Jdu ven na terasu a čtu si Stinglovu dávnou cestu, kterou popsal ve své knize Na ostrově lidojedů, a snažím se ji porovnat s dnešní mapou. Máme totiž v plánu jet po místech, která tenkrát projel on, a dojet až na jeho „hranici lidstva“, tam, kam dál už žádná cesta nevede, jak to tenkrát popsal.

Zjišťuju, že Stingl v tom má bordel a ve svém vyprávění skáče z místa na místo a pak se nemsylně vrací. Jdu zkusit usnout. Nejde to. A tak беру tužku, deník, čelovku a jdu na terasu psát, abych se zase ocitl v přímém přenosu, kdy píšu zrovna Ted', a pokračuju, že Ted' píšu o tom, že píšu svůj deník. Dopsáno a jdu spát. Ještě předtím mě ale přepadne soukromé překvapení, objevil jsem v polaroidu v historii staré fotky, to ale do této knihy nepatří. Kápnu si kapku CBD pod jazyk a dobrou.

Po chvíli otevírám zase deník a dopisuji tuto větu: CBD nepomáhá, Honza chrápe, Hynek na něj mlaská, bože?! Dobrou.

BIOLOGICAL RESEARCH CENTRE BINATANG

7. 8. 23

HYNEK: Hned zrána nám přestaly fungovat zakoupené simky v telefonech. Byl to výrazný blackout, jsme bez spojení a to je pro vyřizování v háji. Potřebujeme mít kontakt s letištěm ohledně ztraceného kufříku a se spedicí ohledně kontejneru s motorkama. Musíme tedy opět do města.

PAVEL: Napřed ale snídaně. Naše Shirley, místní servírka, ovšem až z jihu ostrova, se pořád profesionálně směje a ráda se s náma zapovídává, má přitom furt v ruce lístek a jakoby si píše objednávky, i když my si už pět minut povídáme a nic neobjednáváme. Později se dozvíme, že je tu všechno pod kamerama a ona patrně dělá, že objednává, aby neměla průser. Zase si dávám vajíčka a pak hurá do města, ale protože je pondělí, tentokrát už s klíčkama od motorek a s helmama.

HYNEK: Dneska jsme zkušenější, a tak naskakujeme do malého autobusu plného zamračených lidojedů a za 1 kinu (6 Kč) valíme do centra. Uvnitř je sice hlava na hlavě, ale hned se vykouzlí skládací sedátka do uličky, a tak za jízdy naskakujeme jako páni. Za pár minut jsme v Madangu.

Dnes je tu o poznání rušněji. Na prašných ulicích víří písek a je samozřejmě spalující horko. Najdeme mobilního operátora, u kterého jsme zakoupili lokální SIM karty, ten nám ale doporučuje konkurenční společnost. V kanceláři potkáváme zajímavého bílého seniora.

PAVEL: Na první pohled mě zaujal. Místní ho registrují a zdraví jej jako zdejšího starého, váženého obyvatele. Můžu na něm oči nechat, zajímá mě jeho příběh. Co tady dělá, odkud pochází, jak a kdy se sem dostal, co všechno tady prožil a proč. Připomíná mi muže z knihy Tomislava Petra Na rozhraní

věků – Papua Nová Guinea. Tomislav Petr tady v 70. letech jako československý odborník pomáhal plánovat vodní infrastrukturu a napsal o svých zážitcích poutavou knihu. Z poloviny se skládá z neuvěřitelných historek, co mu zde vyprávěli jiní, starší cizinci, kteří tu v různých oblastech podnikali a kteří ty historky mají zase od domorodců, s nimiž se tu sblížili. Tento bílý muž vypadá jako jeden

z nich. Kdo to je? Případá mi, že tady zakořenil... Je to jeden z těch bílých mužů, kteří sem v druhé polovině 20. století přišli a začali obchodovat, budovat, dělat business a nakonec tu zůstali? Jeho tvář je unavená a ta minulost, ten jeho příběh je v ní vrytý. Trčí v jeho tváři, jen je pro mě nečitelný. Mezitím co Honza vyřizuje naše simky, tajemného muže vedou přednostně k přepážce a ujímá se ho patrně místní vedoucí pobočky. Je to evidentně „lepší zákazník“.

HYNEK: Nám obchodník šeptem vysvětluje, že jde o váženého občana. Původem Australan, který tu žije již velmi dlouho, vlastní významné pozemky, bývalý člen parlamentu, no prostě pan Někdo. Pavel je jako na trní. Rychle organizujeme improvizovaný rozhovor přímo v kanclu operátora. Honza vytahuje dobové fotografie pana Stingla a ptá se, zda se neseťkali. Popisuje cíl naší cesty a Pavel má tradičně salvu zvědavých otázek.

PAVEL: Klekám si k jeho židli na zem a vysvětluju mu, kdo jsme a co tu děláme. Mluvím o Stinglovi, o tom, že tady nechal kus své duše...

HYNEK: Především se ho ale Pavel ptá, proč zůstal na Papui. Odpověď starého pána je dojemná: „Protože je to nejkrásnější země na světě.“ A proč je nejkrásnější? „Protože tu žijí Papuánci a ti jsou úžasní! Do Austrálie už se nikdy nevrátím.“ Načež se pomalu zvedl, a pomáhaje si elegantní hůlkou, nastoupil do své stříbrné Toyoty Land Cruiser a odjel. Fascinující setkání. V hlavách se nám melou všechny ty jobovky, jak nás tu sežerou a že bez ozbrojeného doprovodu ani na krok, a tady pán nám do toho hodil vidle.